

Maakt de ICC-er verschil?

Secundaire analyse van de
Monitor Versterking Cultuureducatie
in het Primair Onderwijs

Sardes, mei 2009
Anne Luc van der Vegt

Maakt de ICC-er verschil?

**Secundaire analyse van de
Monitor Versterking Cultuureducatie
in het Primair Onderwijs**

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusie	2
1. Inleiding	5
1.1 De ICC-cursus van Cultuurnetwerk Nederland.....	5
1.2 Aanpak van het onderzoek	5
2. Scenario's van Hard(t) voor Cultuur.....	8
2.1 De scenario's	8
2.2 De scenario's volgens de scholen.....	8
3. Invulling cultuureducatie door de scholen	10
3.1 Doorlopende leerlijn.....	10
3.2 Projecten.....	12
4. Cultuurbeleid op de scholen	13
4.1 Langetermijn-visie	13
4.2 Coördinatie cultuureducatie	14
4.3 Samenstellen aanbod cultuureducatie	15
4.4 Overleg, samenwerking en ondersteuning	16
4.5 Resultaten van het cultuurbeleid	18
Bijlage: Vragenlijst Regeling Versterking Cultuureducatie.....	20

Samenvatting en conclusie

Cultuurnetwerk Nederland doet onderzoek naar het ICC-traject, dat sinds 2006 wordt aangeboden. In het kader daarvan is Sardes gevraagd een secundaire analyse uit te voeren op de gegevens van de Monitor Versterking Cultuureducatie in het primair Onderwijs, die is uitgevoerd in de periode van 2005 tot en met 2008. Met deze analyse is nagegaan of er verschillen zijn tussen het cultuurbeleid en de culturele activiteiten van scholen waarvan personeelsleden de ICC-cursus hebben gevolgd en scholen waarvoor dat niet geldt?

De deelnameregistratie van de ICC-cursus is gekoppeld aan de gegevensbestanden van de Monitor Versterking Cultuureducatie en er zijn vergelijkingen gemaakt tussen de twee groepen scholen.

Bij de analyses is gebruik gemaakt van de gegevens van twee verschillende meetmomenten: een *beginmeting* in het najaar van 2005 en 2006 (voordat personeel de ICC-cursus had gevolgd) en een *eindmeting* in het najaar van 2007 (nadat de meeste ICC-cursisten hun certificaat hadden behaald).

In deze samenvatting noemen we de verschillen die zijn aangetroffen tussen de ICC-scholen en de overige scholen.

De scenario's uit Hard(t) voor cultuur

De Taakgroep Cultuureducatie in het Primair Onderwijs heeft in het rapport Hard(t) voor Cultuur drie scenario's uitgewerkt aan de hand waarvan scholen hun identiteit en ambities op het terrein van cultuureducatie kunnen bepalen: scenario 1 'Komen & gaan', scenario 2 'Vragen & aanbieden', scenario 3, 'Leren & ervaren'. Later heeft Cultuurnetwerk Nederland hier een nul-scenario aan toegevoegd, 'Alle begin is moeilijk'.

Bij de nulmeting was er een klein verschil tussen de ICC-scholen en de overige scholen. Bij de eindmeting zijn de verschillen groter. Bij zowel ICC-scholen als overige scholen is het percentage scholen in scenario 2 toegenomen, maar deze toename is het grootst bij de ICC-scholen.

De invulling van cultuureducatie door de scholen

Doorlopende leerlijn

Bij de beginmeting had de meerheid van de ICC-scholen een gedeeltelijke of volledige doorlopende leerlijn (58 procent). Bij de overige scholen lag dit percentage lager (46 procent). Bij de eindmeting zien we een grote verschuiving. Onder de scholen zonder ICC is het percentage scholen met een *gedeeltelijk* doorlopende leerlijn gestegen, van 36 naar 51 procent. Bij de ICC is vooral het percentage scholen met een *volledig* doorlopende leerlijn gestegen, van 9 naar 23 procent.

Projecten

Bij de beginmeting verschilde het aantal projecten voor cultuureducatie nauwelijks tussen beide groepen scholen. Bij de eindmeting was het percentage ICC-scholen *zonder* projecten gehalveerd (van 34 naar 17 procent) en het percentage met meer dan twee projecten is flink

toegenomen (van 11 naar 20 procent). Bij de overige scholen is de verschuiving veel minder groot.

Bij een aantal aspecten van de invulling van cultuureducatie zijn geen significante verschillen aangetroffen tussen ICC-scholen en overige scholen: het aantal uren cultuureducatie op het lesrooster, het gebruik van leermethoden, de hoeveelheid culturele activiteiten, de verhouding tussen actieve, receptieve en reflectieve cultuureducatie.

Cultuurbeleid op de scholen

Lange-termijnvisie vastleggen

Ten tijde van de beginmeting had 27 procent van de ICC-scholen het beleid vastgelegd in schoolplan/schoolgids of cultuurbeleidsplan; van de overige scholen 15 procent.

Bij de eindmeting is het verschil veel groter geworden. Van de ICC-scholen heeft 85 procent beleid schriftelijk vastgelegd, van de overige scholen 55 procent.

Coördinatie cultuureducatie

Bij de beginmeting had 90 procent van de ICC-scholen al een cultuurcoördinator aangewezen; van de overige scholen had 70 procent een cultuurcoördinator. Twee jaar later hadden *alle* ICC-scholen een interne cultuurcoördinator; van de overige scholen 74 procent.

Bij de eindmeting in schooljaar 2007/2008 had 27 procent van de scholen een werkgroep cultuureducatie. Scholen met een ICC hebben vaker dan gemiddeld een werkgroep (40 procent).

Samenstellen aanbod cultuureducatie

Van de ICC-scholen waren er bij de beginmeting relatief veel scholen die (naast een kunstmenu) een eigen programma samenstelden (ICC-scholen 20 procent; overige scholen 10 procent).

Bij de eindmeting is het percentage scholen met een eigen programma fors gestegen; bij de ICC-scholen tot 40 procent, bij de overige scholen tot 20 procent.

Het tijdstip waarop een keuze voor activiteiten wordt gemaakt verschilde bij de beginmeting nauwelijks, maar bij de eindmeting wel. Vooral bij de ICC-scholen maken steeds meer scholen een keuze voor meerdere jaren; het percentage is gestegen van 5 naar 16 procent. Bij de andere scholen was er een stijging van 5 naar 8 procent.

Overleg, samenwerking en ondersteuning

In de monitor is nagegaan met welke instellingen de scholen overleg voeren over culturele activiteiten. Het meeste structurele overleg wordt gevoerd met andere scholen voor primair onderwijs. Ook overleg met instellingen voor cultuureducatie (gemeentelijk en provinciaal) komt veel voor, net als overleg met lokale culturele instellingen.

Bij de ICC-scholen is vooral het structurele overleg met andere basisscholen en gemeentelijke instellingen voor kunsteducatie toegenomen. Die toename is groter dan bij de overige scholen. Het overleg met lokale culturele instellingen en provinciale instellingen voor cultuureducatie is ook toegenomen, maar minder sterk.

Deelname aan netwerken is toegenomen, maar niet sterker bij de ICC-scholen dan bij de overige scholen. Bij de cursussen voor cultuurcoördinatoren zien we wel een groot verschil, maar dat spreekt voor zich: de ICC-scholen maken gebruik van de ICC-cursus.

Resultaten beleid cultuureducatie

Van de ICC-scholen vindt ruim de helft (54 procent) ten tijde van de eindmeting dat de gestelde doelen grotendeels zijn behaald; bij de overige scholen is dit ruim een derde (36 procent). Dit past het in het algemene beeld dat de ICC-scholen op een aantal terreinen een sterkere ontwikkeling hebben doorgemaakt dan de overige scholen.

ICC-scholen en overige scholen bleken niet significant te verschillen in het werken met vakleerkrachten en/of freelancers. Ook wat betreft de evaluatie van het cultuurbeleid hebben we geen verschillen aangetroffen.

Conclusie

De scholen waarvan één of meer personeelsleden de ICC-cursus hebben gevolgd, verschillen in een aantal opzichten van de overige scholen die gebruik hebben gemaakt van de regeling Versterking Cultuureducatie in het Primair Onderwijs. De ICC-scholen zijn verder gevorderd in:

- a) het ontwikkelen van cultuureducatie: werken met een doorgaande lijn en met culturele projecten;
- b) het maken van beleid met betrekking tot cultuureducatie: vastleggen van een lange-termijnvisie, coördinatie van cultuureducatie, het samenstellen van een aanbod dat is toegesneden op de eigen school, structurele samenwerking met andere basisscholen en culturele instellingen.

Sommige verschillen zijn al zichtbaar bij de beginmeting, maar in de meeste gevallen zijn de verschillen bij de eindmeting aanmerkelijk groter. Dit wijst er op dat het volgen van de ICC-cursus een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van cultuureducatie in het basisonderwijs.

1. Inleiding

1.1 De ICC-cursus van Cultuurnetwerk Nederland

Sinds het einde van 2006 organiseert Cultuurnetwerk Nederland cursussen voor Intern Cultuurcoördinatoren, de ICC-cursus. In deze cursus wordt onder meer veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van cultuurbeleid op school en aan het participeren in netwerken met andere scholen en culturele instellingen. Inmiddels is het aantal inschrijvingen voor de cursus de 2500 gepasseerd. De cursisten zijn voornamelijk leraren basisonderwijs, die binnen hun school de taak van interne cultuurcoördinator hebben.

Cultuurnetwerk Nederland doet onderzoek naar het ICC-traject. In het kader daarvan is Sardes gevraagd een secundaire analyse uit te voeren op de gegevens van de Monitor Versterking Cultuureducatie in het primair Onderwijs, die is uitgevoerd in de periode van 2005 tot en met 2008. De centrale vraag waar deze analyse antwoord op moet geven, luidt:

Zijn er verschillen tussen het cultuurbeleid en de culturele activiteiten van scholen waarvan personeelsleden de ICC-cursus hebben gevolgd en overige scholen?

Om deze vraag te beantwoorden is de deelnameregistratie van de ICC-cursus gekoppeld aan de gegevensbestanden van de Monitor Versterking Cultuureducatie en zijn vergelijkingen gemaakt tussen de twee groepen scholen.

1.2 Aanpak van het onderzoek

Monitor regeling Versterking Cultuureducatie Primair Onderwijs

Het project Versterking Cultuureducatie in het Primair Onderwijs is vanaf begin af aan begeleid door een monitor, die de voortgang en resultaten van het project onderzoekt. De nulmeting is verricht door Cultuurnetwerk Nederland (voorjaar 2005), de metingen daarna zijn door Sardes uitgevoerd (najaar 2005, 2006 en 2007).

Met de monitor zijn gegevens verzameld bij scholen die subsidie ontvangen in het kader van de regeling Versterking Cultuureducatie. Hoofdbestanddeel van het onderzoek was een survey-onderzoek, dat jaarlijks is afgenomen onder een steekproef van de scholen die subsidie ontvangen. Aan dit survey hebben jaarlijks tussen de 450 en 500 scholen meegewerkt.

Koppeling van gegevens

Aan de gegevensbestanden van de tweede en derde meting van de monitor Versterking Cultuureducatie is de deelnameregistratie van de ICC-cursus gekoppeld.

Van de geregistreerde deelnemers aan de ICC-cursus is de overgrote meerderheid (ruim 2200) werkzaam op een school voor primair onderwijs. Daarvan konden er 193 worden gekoppeld aan de gegevens van de Monitor Versterking Cultuureducatie. De koppeling is gemaakt op schoolniveau, van alle deelnemers is bekend bij welke school ze werken. Aangezien de monitor onder een beperkte steekproef van scholen is uitgevoerd, kon het overgrote deel van de ICC-ers niet aan de monitorgegevens worden gekoppeld.

Ook voor de scholen die hadden deelgenomen aan de monitor kon niet in alle gevallen een koppeling worden gemaakt. De reden daarvoor is dat we niet beschikten over een unieke code per school.¹ Er is daarom gekoppeld op postcode en naam van de school. Van 797 deelnemers beschikten we niet over een postcode van de school, deze deelnemers zijn buiten de analyses gehouden.²

We hebben gebruik gemaakt van de gegevens van verschillende meetmomenten:

1. *Beginmeting*: Sommige scholen die gebruik maken van de regeling Versterking Cultuureducatie zijn al geëvalueerd voordat ze van de subsidie gebruik hebben kunnen maken en voordat personeel de ICC-cursus heeft gevolgd. Deze meting is uitgevoerd in het najaar van 2005 en 2006.
2. *Eindmeting*: In het najaar van 2007 is de laatste meting van de monitor uitgevoerd. Ten tijde van deze meting hadden de meeste ICC-cursisten die in de analyses zijn betrokken, hun certificaat al behaald.

In de onderstaande tabel geven we een overzicht van de aantallen scholen die in de analyse zijn betrokken.

Tabel 1.1 Aantal scholen die betrokken zijn in de secundaire analyse

	beginmeting (2005/2006)	eindmeting (2007)
Scholen zonder ICC-cursist	314	212
Scholen met ICC-cursist	106	87
Totaal	420	299

Op basis van deze tabel kan de indruk worden gewekt dat de overgrote meerderheid van de scholen niet gebruik maakt van de ICC-cursus. Die indruk is niet juist. De scheve verdeling is een gevolg van de onvolledige koppeling. In werkelijkheid zijn er onder de scholen die eind 2007 gebruik maakten van de regeling Versterking Cultuureducatie bijna evenveel ICC-scholen als andere scholen. Hieronder geven we een overzicht. Dit zijn geen exacte gegevens, maar een beredeneerde schatting op basis van de gegevens van Cultuurnetwerk Nederland en van de monitor Versterking Cultuureducatie.

¹ In het onderwijs wordt gebruik gemaakt van de BRIN, een code van twee cijfers en twee letters. Omdat niet op BRIN gekoppeld kon worden, zijn we uitgegaan van de naam van de school en de postcode.

² Het gevolg van de onvolledige koppeling is dat verschillen tussen scholen met ICC en scholen zonder ICC iets moeilijker zijn aan te tonen. De groep 'overige' scholen bevat namelijk ook een aantal scholen met ICC. Het is dus mogelijk dat er in werkelijk nog meer verschillen zijn tussen beide groepen scholen dan we met onze analyses hebben kunnen aantonen.

Tabel 1.2 Basisscholen met en zonder cultuurcoördinator en/of ICC, augustus 2007

	aantal scholen*	pct. scholen
<i>Scholen die gebruik maken van de regeling Versterking Cultuureducatie</i>		
Scholen met ICC	1950	28%
Scholen met cultuurcoördinator, maar geen ICC	2200	32%
Scholen zonder cultuurcoördinator	1400	20%
<i>Scholen die <u>niet</u> gebruik maken van de regeling Versterking Cultuureducatie**</i>	1400	20%
Totaal	6950	100%

* schatting, waarbij aantallen zijn afgerond op een veelvoud van 50.

** aangenomen wordt dat deze scholen geen interne cultuurcoördinator hebben.

Secundaire analyse

Bij de analyses is steeds een vergelijking gemaakt tussen scholen waarvan één of meer personeelsleden de ICC-cursus hebben gevolgd en scholen waar dat niet het geval is. Dit doen we steeds voor beide meetmomenten: de beginmeting en de eindmeting. Dit onderscheid is van belang om de juiste conclusies te kunnen trekken. Als we verschil vinden bij de beginmeting, betekent dit dat de scholen die gebruik maken van de ICC-cursus al vóór het volgen van de cursus verschilden van de overige scholen. Als dit verschil alleen wordt aangetroffen bij de eindmeting, of aanzienlijk groter is bij de eindmeting, kunnen we concluderen dat het verschil veroorzaakt wordt door het volgen van de ICC-cursus.

In deze rapportage worden de verschillen besproken die statistisch significant zijn.³ Waar geen significante verschillen zijn aangetroffen wordt dit wel gemeld, maar de resultaten worden niet beschreven.

Leeswijzer

De opbouw van het rapport is dezelfde als van het eindrapport over de monitor.⁴

Achtereenvolgens bespreken we de resultaten met betrekking tot:

- De scenario's uit Hard(t) voor cultuur
- De invulling van cultuureducatie door de scholen
- Cultuurbeleid op de scholen.

Het laatste onderwerp uit de monitor: budget en faciliteiten, wordt niet besproken. Op dat terrein zijn er geen verschillen aangetroffen tussen ICC-scholen en overige scholen.

³ Of een verschil significant is, wordt bepaald door te berekenen hoe groot de kans is dat het gevonden verschil op toeval berust. We zijn ervan uitgegaan dat die kans kleiner moet zijn dan 5 procent, een gebruikelijke grens bij sociaal-wetenschappelijk onderzoek.

⁴ K. Hoogeveen, A.L. van der Vegt (2008) *Cultuureducatie in het primair onderwijs: eindrapportage monitor Versterking Cultuureducatie in het Primair Onderwijs*. Utrecht: Sardes.

2. Scenario's van Hard(t) voor Cultuur

2.1 De scenario's

In januari 2003 werd de Taakgroep Cultuureducatie in het Primair Onderwijs ingesteld om een duidelijker beeld te krijgen van de stand van zaken op het gebied van cultuureducatie in het basisonderwijs. Daarbij is ook gekeken naar het netwerk van culturele instellingen, gemeenten, provincie en rijksoverheid. De Taakgroep heeft in het rapport Hard(t) voor Cultuur drie scenario's uitgewerkt, aan de hand waarvan scholen hun identiteit en ambities op het terrein van cultuureducatie kunnen bepalen. De drie scenario's kennen weliswaar een opklimmend niveau van ambitie, maar zijn nadrukkelijk niet bedoeld om een hiërarchische ordening aan te brengen.

In het survey is gevraagd in welk scenario de school zich het beste herkent. De scenario's zijn in de vragenlijst kort aangeduid, als volgt:

Scenario 1 'Komen & gaan': De school bekijkt per jaar wat gekozen wordt uit het aanbod van culturele instellingen. De school is afnemer van het aanbod van culturele instellingen.

Scenario 2 'Vragen & aanbieden': De school vraagt culturele instellingen een aanbod te ontwikkelen op basis van de eigen schoolvisie. De school is niet alleen afnemer van de culturele instelling, maar ook partner.

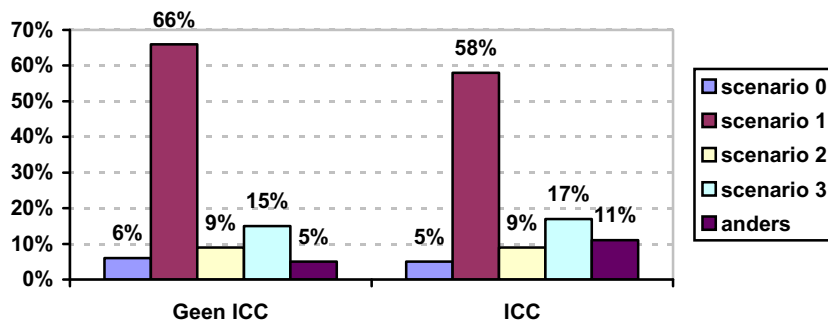
Scenario 3 'Leren & ervaren': Cultuureducatie wordt ontwikkeld door een samenwerkingsverband van school, culturele en maatschappelijke instellingen vanuit een integrale visie op de ontwikkeling van de leerlingen.

Voor scholen die nog niet voldoen aan de criteria van scenario 1 geldt scenario 0, dat is beschreven door Cultuurnetwerk Nederland.

Scenario 0 'Alle begin is moeilijk': Scholen in scenario nul doen niets of nauwelijks iets aan cultuureducatie. Heel af en toe gaat de school met de leerlingen naar een cultuureducatieve activiteit. Dit vindt ad hoc en sporadisch plaats.

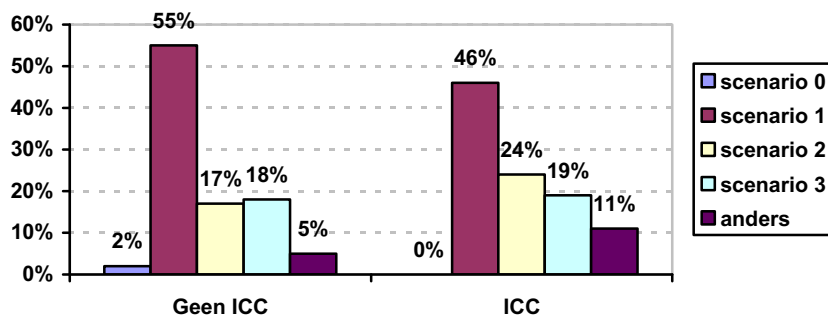
2.2 De scenario's volgens de scholen

In de Monitor Versterking Cultuureducatie is rechtstreeks aan de scholen gevraagd in welk scenario zij zichzelf plaatsen. Hierbij dient aangetekend te worden dat het om een inschatting van de scholen zelf gaat en deze is – zo is gebleken uit telefonische interviews met een deel van de respondenten – doorgaans iets te rooskleurig. Om die reden zijn tevens afzonderlijke vragen gesteld over een aantal aspecten van de scenario's. Eerst laten we zien hoe de scholen zichzelf beoordelen.

Figuur 2.1a Scenario's Hard(t) voor Cultuur, scholen zonder en met ICC, beginmeting (2005/2006)

Bij de nulmeting is er enig verschil tussen de ICC-scholen en de overige scholen. Onder de ICC-scholen is het percentage scenario 1-scholen lager en er zijn meer scholen die vinden dat ze niet worden gekenmerkt door één scenario, maar door een combinatie van scenario's (categorie 'anders').

Figuur 2.1b Scenario's Hard(t) voor Cultuur, scholen zonder en met ICC, eindmeting (2007)

Bij de eindmeting zijn de verschillen groter. Bij alle scholen (ICC en overig) is het percentage scholen in scenario 2 toegenomen, maar deze toename is veel groter bij de ICC-scholen. Aangezien dit verschil is vastgesteld in 2007, mogen we dit toeschrijven aan de cursus.

3. Invulling cultuureducatie door de scholen

Op welke manier geven scholen invulling aan cultuureducatie? In de nieuwe kerndoelen is het leergebied kunstzinnige oriëntatie opgenomen dat uitgaat van drie kerndoelstellingen:

- Kinderen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en communiceren.
- Leerlingen leren na te denken over hun eigen werk en dat van anderen (reflectie).
- Leerlingen verwerven (enige) kennis over het culturele erfgoed.

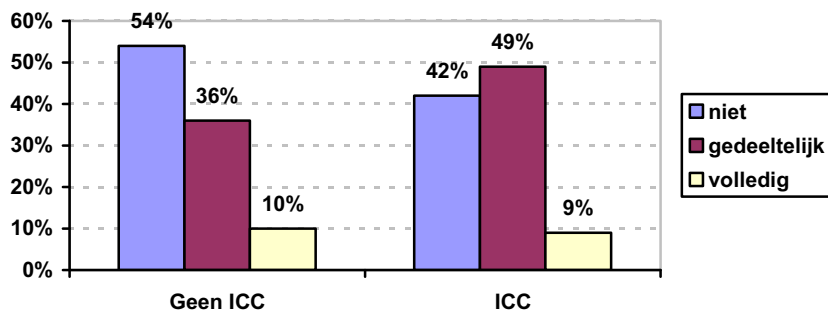
We hebben in de monitor gevraagd naar het aantal uren cultuureducatie in de lessentabel, naar het gebruik van leermethoden, het al dan niet hanteren van een doorlopende leerlijn, het al dan niet vakoverstijgend werken, projecten, culturele activiteiten binnen en buiten de school en de aard van de culturele activiteiten (actief, receptief, reflectief). In dit hoofdstuk bespreken we welke verschillen er wat dit betreft zijn vastgesteld tussen ICC-scholen en overige scholen.

Bij een aantal vragen zijn geen significante verschillen aangetroffen:

- *Aantal uren cultuureducatie* – Hierbij gaat het om de uren die in de lessentabel zijn opgenomen. Het volgen van de ICC-cursus heeft hierop geen invloed. In de monitor Versterking Cultuureducatie is überhaupt nauwelijks een verandering van de lessentabel gesignaleerd. Er staan nu niet meer uren kunstzinnige oriëntatie op het programma dan in 2004.
- *Leermethoden* – De ICC-scholen gebruiken niet meer of minder leermethoden dan andere scholen. Dit geldt voor zowel begin- als eindmeting.
- *Vakoverstijgend werken* – ICC-scholen werken niet vaker (of minder vaak) vakoverstijgend dan de overigen scholen. Dit geldt voor beide metingen.
- *Culturele activiteiten* – Eén van de doelen waarvoor de subsidie ingezet kan worden, is het aanbieden van een gevarieerd aanbod aan culturele activiteiten. Bij de eindmeting zien we dat van de ICC-scholen een hoger groter percentage jaarlijks meerdere activiteiten organiseert dan van de overige scholen (respectievelijk 72 en 67 procent). Dit verschil is echter niet statistisch significant.
- *Verhouding actief-receptief-reflectief* – Binnen de culturele activiteiten kan onderscheid worden gemaakt tussen actieve, *receptieve* en *reflectieve* kunst- en cultuurbeoefening. De scholen hebben aangegeven welk percentage op het totaal aantal activiteiten actief, receptief dan wel reflectief was. Wat dit betreft zijn er geen significante verschillen gevonden tussen ICC-scholen en overige scholen.

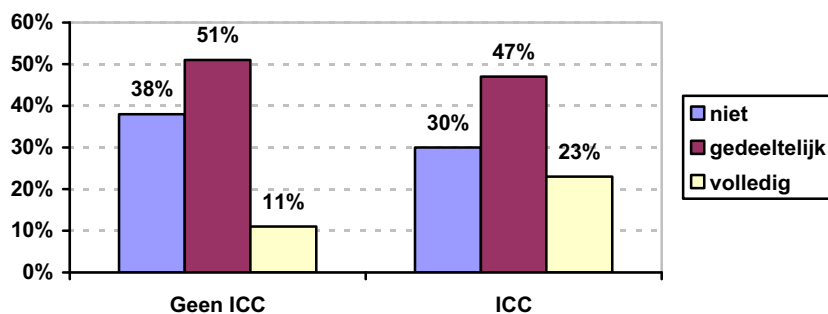
3.1 Doorlopende leerlijn

In de enquête is aan de scholen gevraagd in hoeverre sprake is van een - geheel dan wel gedeeltelijk - doorlopende lijn van groep 1 tot en met groep 8 voor kunstzinnige oriëntatie.

Figuur 3.1a Percentage scholen met een gedeeltelijk of volledig doorlopende leerlijn voor cultuureducatie, beginmeting (2005/2006)

Bij de beginmeting is er al een verschil tussen ICC-scholen en overige scholen. Van de ICC-scholen zegt de meerderheid een gedeeltelijke (49 procent) of volledige doorlopende leerlijn (9 procent) te hebben gerealiseerd. Bij de overige scholen heeft de meerderheid nog geen doorlopende leerlijn. Aangezien dit bij de beginmeting is vastgesteld, is dit geen gevolg van deelname. De conclusie moet zijn dat scholen met een doorlopende leerlijn vaker gebruik maken van de ICC-cursus dan andere scholen.

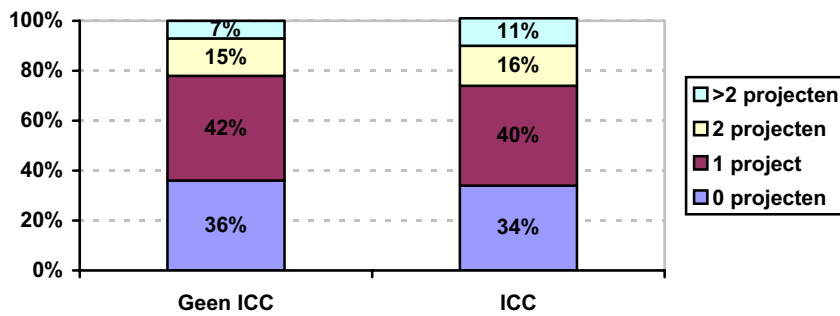
Figuur 3.1b Percentage scholen met een gedeeltelijk of volledig doorlopende leerlijn voor cultuureducatie, eindmeting (2007)

Bij de eindmeting zien we een grote verschuiving, bij beide groepen scholen. Onder de scholen zonder ICC is het percentage scholen met een *gedeeltelijk* doorlopende leerlijn gestegen, van 36 naar 51 procent. Bij de ICC-scholen is vooral het percentage scholen met een *volledig* doorlopende leerlijn gestegen, van 9 naar 23 procent.

Is dit te danken aan de ICC-cursus? Mogelijk. We kunnen dit niet met zekerheid zeggen, omdat er al bij de beginmeting een fors verschil was tussen beide groepen scholen. Na afloop hebben beide groepen zich ontwikkeld, maar ICC-scholen zijn verder met het realiseren van een doorlopende leerlijn. Dit kan te danken zijn aan de cursus, maar ook aan het deelnemen aan de regeling Versterking Cultuureducatie.

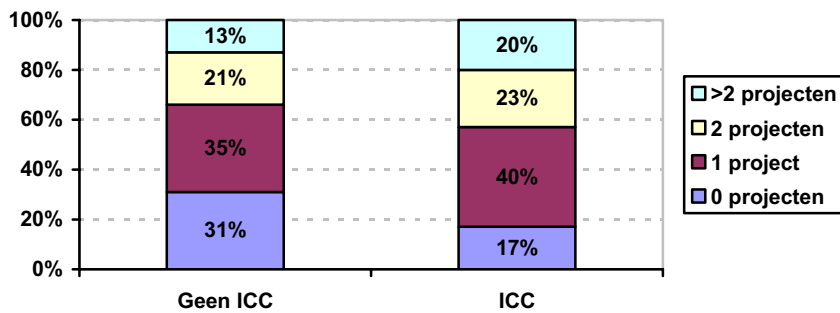
3.2 Projecten

In de enquête is gevraagd of er in het schooljaar 2006-2007 op de school één of meer projecten zijn uitgevoerd in het leergebied kunstzinnige oriëntatie. In de toelichting werd uitgelegd dat het om projecten gaat voor de hele school, waarbij verschillende vakken en leergebieden worden gecombineerd.

Figuur 3.2a Projecten voor kunstzinnige oriëntatie: beginmeting (2005/2006)

Bij de beginmeting lag het percentage ICC-scholen met meer dan twee projecten per jaar iets hoger dan bij de overige scholen. Dit betrof een klein, niet significant verschil.

Figuur 3.2b Projecten voor kunstzinnige oriëntatie: eindmeting (2007)

Bij de eindmeting is het verschil tussen beide groepen groter geworden. Onder de ICC-scholen is het percentage *zonder* projecten gehalveerd (van 34 naar 17 procent) en het percentage met meer dan twee projecten is flink toegenomen (van 11 naar 20 procent). De overige scholen zijn ook meer projecten gaan uitvoeren, maar die verschuiving is veel minder groot. We concluderen daarom dat dit verschil moet worden toegeschreven aan de deelname aan de ICC-cursus.

4. Cultuurbeleid op de scholen

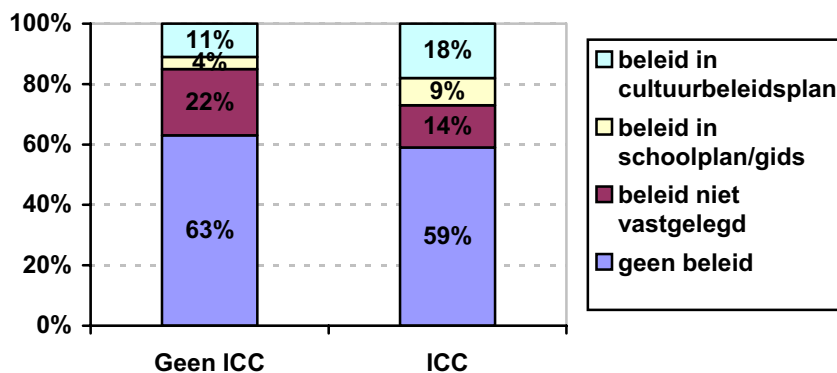
In dit hoofdstuk staat het cultuureducatiebeleid van de scholen centraal. Eén van de belangrijkste doelen van de regeling Versterking Cultuureducatie Primair Onderwijs is het ontwikkelen van een visie op cultuureducatie, deze te vertalen in een samenhangend aanbod van activiteiten en de visie te verankeren in het schoolbeleid. Ook is het de bedoeling dat de scholen met behulp van de extra gelden structurele samenwerkingsverbanden aangaan met de culturele omgeving. Dit zijn ook onderwerpen waaraan de ICC-cursus veel aandacht besteedt. Daarom is het extra interessant om te bekijken welke verschillen er zijn tussen ICC-scholen en overige scholen.

We noemen eerst de vragen waar *geen* significante verschillen zijn aangetroffen:

- *Vakleerkrachten en freelancers* – Op een minderheid van de scholen zijn vakleerkrachten en freelancers voor cultuureducatie aanwezig. Het percentage ligt tussen de 20 en 30 procent. Er zijn geen significante verschillen tussen scholen met en zonder ICC-er. Noch wat betreft het werken met vakdocenten of freelancers, noch wat betreft de weektaak van dit personeel.
- *Evaluatie van het cultuurbeleid* – Aan de scholen is gevraagd of zij het cultuurbeleid evalueren, op welke manier zij dit doen en welke aspecten van het cultuurbeleid zij evalueren. Bij de eindmeting evalueert ongeveer driekwart van de scholen het cultuurbeleid. Wat dit betreft blijkt er geen verschil te zijn tussen de ICC-scholen en de overige scholen.

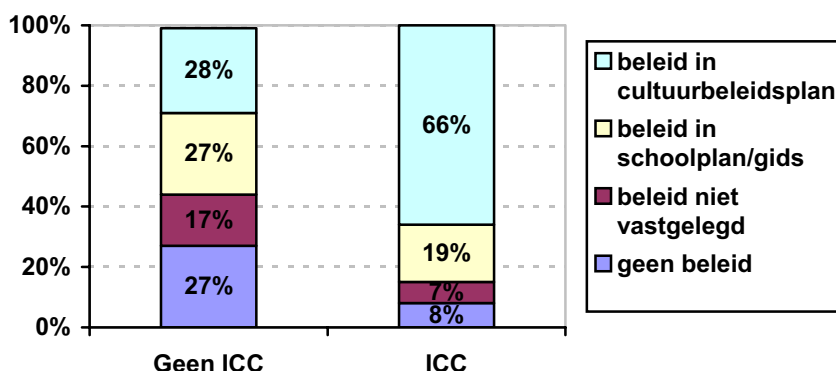
4.1 Langetermijn-visie

Aan de respondenten is gevraagd of de school een lange termijn visie heeft op het gebied van cultuureducatie en of deze schriftelijk is vastgelegd.

Tabel 4.1a Percentage scholen met een cultuurbeleidsplan (meer dan één antwoord mogelijk), beginmeting (2006)

Bij de beginmeting is er al verschil tussen ICC-scholen en overige scholen. Van de ICC heeft 27 procent het beleid vastgelegd in schoolplan/schoolgids of cultuurbeleidsplan; van de overige scholen 15 procent.

Tabel 4.1b Percentage scholen met een cultuurbeleidsplan (meer dan één antwoord mogelijk), eindmeting (2007)

Bij de eindmeting zien we een sterke ontwikkeling bij alle scholen. Bij de niet-ICC-scholen heeft nu ruim de helft (55 procent) beleid schriftelijk vastgelegd. De ontwikkeling op de ICC-scholen is echter nog indrukwekkender: 85 procent van de ICC-scholen heeft het beleid schriftelijk vastgelegd. Het verschil tussen ICC-scholen en overige scholen is alleen maar toegenomen. Dit mogen we toeschrijven aan de deelname aan de ICC-cursus.

4.2 Coördinatie cultuureducatie

Cultuurcoördinator

Bij de eerste meting hadden nog niet alle scholen die deelnamen aan de ICC-cursus al een cultuurcoördinator aangewezen. Dit gold destijds voor 90 procent van deze scholen. Van de overige scholen had 70 procent een cultuurcoördinator. Twee jaar later hadden de ICC-scholen zonder uitzondering een interne cultuurcoördinator. Ook bij de overige scholen was het percentage scholen met cultuurcoördinator toegenomen, tot 78 procent.

De stijging van het percentage cultuurcoördinatoren verschilt niet erg, maar dat *alle* ICC-scholen een cultuurcoördinator hebben, ligt hoogstwaarschijnlijk aan de cursus.

Werkgroep cultuureducatie

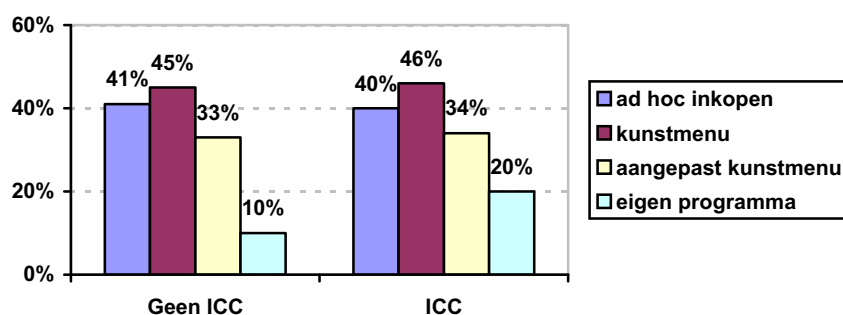
Een minderheid van de scholen heeft, behalve een cultuurcoördinator, een werkgroep die zich bezighoudt met cultuureducatie. Bij de eerste metingen is niet gevraagd naar het bestaan van een werkgroep. Bij de eindmeting in schooljaar 2007/2008 had 27 procent van de scholen een dergelijke werkgroep. Scholen met een ICC hebben vaker dan gemiddeld een werkgroep: 40 procent van deze scholen heeft een werkgroep cultuureducatie.

Aangezien deze vraag niet is gesteld bij de beginmeting, weten we niet of dit is te danken aan de ICC-cursus.

4.3 Samenstellen aanbod cultuureducatie

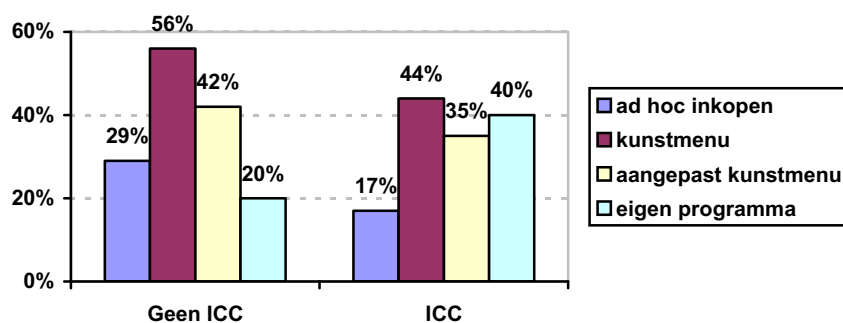
Bij de samenstelling van een aanbod op het gebied van cultuureducatie kunnen scholen ervoor kiezen om ad hoc activiteiten in te kopen, om gebruik te maken van een kunstmenu of om de activiteiten te selecteren die passen bij hun visie.

We vroegen de scholen op welke wijze ze gewoonlijk te werk gaan bij de selectie van het aanbod aan culturele en erfgoedactiviteiten. Zij konden meer dan één mogelijkheid aangeven. Het intekenen op een kunstmenu is veruit het meest gebruikelijk.

Figuur 4.2a Samenstelling aanbod (percentages scholen; meer dan één antwoord mogelijk), beginmeting (2006)

Bij de beginmeting is er al een verschil tussen ICC-scholen en overige scholen. Niet wat betreft het gebruik van een kunstmenu of het ad hoc inkopen van activiteiten. Dat doen beide groepen scholen even vaak. Van de ICC-scholen zijn er echter meer die daarnaast een eigen programma samenstellen (ICC-scholen 20 procent; overige scholen 10 procent).

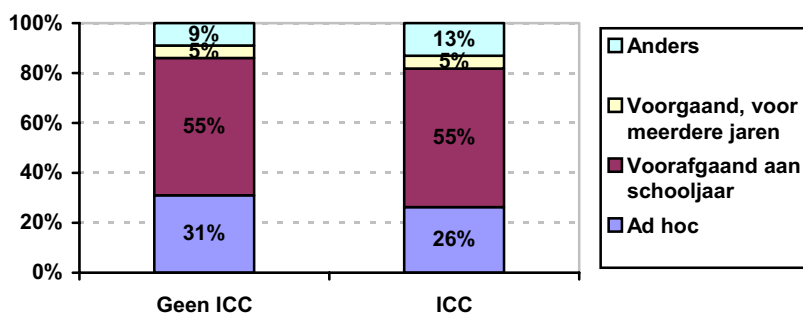

Figuur 4.2a Samenstelling aanbod (percentages scholen; meer dan één antwoord mogelijk), eindmeting (2007)

Bij de eindmeting zien we verschillende ontwikkelingen. De niet-ICC-scholen gebruiken vaker een kunstmenu dan bij de beginmeting. Ook het percentage scholen met een eigen programma is gestegen. Minder scholen kopen ad hoc in. Bij de ICC-scholen is het gebruik van kunstmenu's niet toegenomen. Het percentage scholen met een eigen programma is verdubbeld en het percentage scholen dat ad hoc inkoopt is gehalveerd.

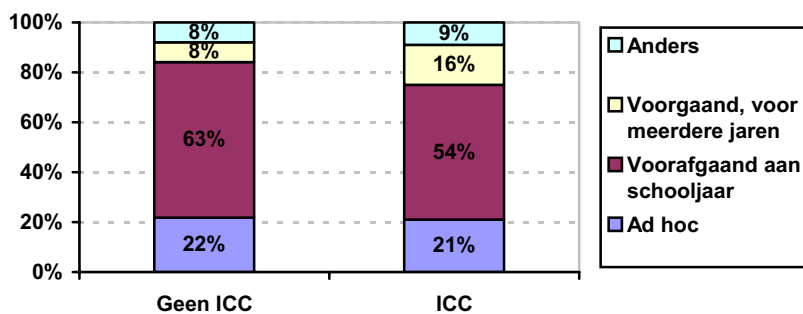
Aangezien er bij de beginmeting al verschillen waren tussen beide groepen kunnen de verschillen niet volledig worden toegeschreven aan de ICC-cursus, maar het lijkt wel zeer waarschijnlijk dat de cursus van invloed is geweest.

In de enquête is ook gevraagd naar het tijdstip waarop een keuze voor activiteiten wordt gemaakt.

Figuur 4.3a Wanneer wordt de keuze voor activiteiten gemaakt, percentages van de scholen, beginmeting (2005/2006)

Bij de beginmeting is er nauwelijks verschil tussen beide groepen. Bij de ICC-scholen zijn er iets minder scholen die ad hoc beslissen. Het percentage scholen dat voorafgaand aan het schooljaar kiest of voor meerdere jaren maakt echter geen verschil.

Figuur 4.3b Wanneer wordt de keuze voor activiteiten gemaakt, percentages van de scholen, eindmeting (2007)

In het najaar van 2007 zien we iets meer verschil. Bij de ICC-scholen is het percentage dat voor meerdere jaren beslist toegenomen van 5 naar 16 procent. Bij de overige scholen is de stijging minder groot, van 5 naar 8 procent. Dit verschil is significant en kan worden toegeschreven aan de deelname aan de ICC-cursussen, aangezien het bij de beginmeting niet werd gevonden.

4.4 Overleg, samenwerking en ondersteuning

Samenwerking is bij cultuureducatie van belang, omdat er in de omgeving van de school verscheidene instellingen zijn met specifieke expertise waar scholen hun voordeel mee kunnen

doen. In de monitor is nagegaan met welke instellingen de scholen overleg voeren over culturele activiteiten. Scholen konden aangeven of ze nooit, op ad hoc basis of structureel overleg voerden.

Uit de antwoorden van de scholen blijkt dat het meeste structurele overleg plaatsvindt met andere scholen voor primair onderwijs. Ook overleg met instellingen voor cultuureducatie (gemeentelijk en provinciaal) komt veel voor, net als overleg met lokale culturele instellingen. Weinig scholen overleggen met schoolbegeleidingsdiensten, sociaal cultureel werk, pabo's, scholen voor voortgezet onderwijs en met de landelijke pedagogische centra. Als dit al gebeurt, dan vindt het voornamelijk op ad hoc basis plaats.

In de onderstaande tabel noemen we alleen het structurele overleg met de eerstgenoemde instellingen. Bij de andere instellingen zijn ook geen significante verschillen gevonden.

Tabel 4.1 Structureel overleg over culturele/erfgoedactiviteiten, percentages van de scholen

Instellingen	beginmeting (2005/2006)		eindmeting (2007)	
	Geen ICC	ICC	Geen ICC	ICC
Andere scholen voor primair onderwijs	29	36	47	61
Gemeentelijke instelling voor kunsteducatie	31	21	42	47
Lokale culturele instellingen (museum, bibliotheek, bioscoop, theater, archief)	32	33	36	36
Provinciale instelling voor kunsteducatie	21	29	27	38

Bij de ICC-scholen is vooral het structurele overleg met andere basisscholen en gemeentelijke instellingen voor kunsteducatie toegenomen. Die toename is groter dan bij de overige scholen en is dus waarschijnlijk te danken aan deelname aan de ICC-cursus. Het overleg met lokale culturele instellingen en provinciale instellingen voor cultuureducatie is ook toegenomen, maar minder sterk.

In de enquête is gevraagd in welke netwerken de scholen participeren, welke cursussen worden gevolgd en welke andere soorten begeleiding gebruikt worden op het gebied van cultuureducatie.

Tabel 4.2 Samenwerking of ondersteuning waar scholen gebruik van maken, eindmeting (2007), percentages van de scholen

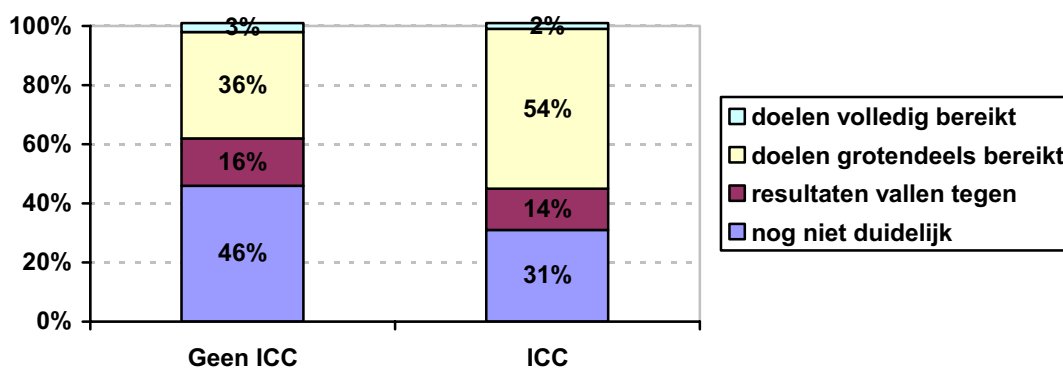
	beginmeting (2005/2006)		eindmeting (2007)	
	Geen ICC	ICC	Geen ICC	ICC
<i>Netwerken</i>				
Netwerk met als doel het afstemmen van vraag en aanbod	41	40	51	51
Netwerk met als doel informatie-uitwisseling	30	42	51	60
Netwerk met als doel het ontwikkelen van een visie op cultuur in de school	28	42	26	36
<i>Cursussen</i>				
Cursussen voor individuele leerkrachten	16	16	23	11
Cursussen voor cultuurcoördinatoren	13	57	24	62
<i>Begeleiding</i>				
Hulp bij keuzes voor culturele activiteiten	39	32	41	40
Begeleiding bij het ontwikkelen van een visie op cultuur in de school	29	50	23	35
Begeleiding bij de implementatie van de visie op cultuur in de school	12	29	16	22
Internetsites	31	47	37	55
Anders	10	5	8	4

Deelname aan netwerken is toegenomen, maar niet sterker bij de ICC-scholen dan bij de overige scholen. Bij de cursussen voor cultuurcoördinatoren zien we wel een groot verschil, maar dat spreekt voor zich: de ICC-scholen maken gebruik van de ICC-cursus. Dat niet honderd procent dit doet, komt doordat a) bij de nulmeting veel scholen nog niet met de cursus zijn gestart, b) bij de eindmeting veel cursisten al hun certificaat hadden behaald.

4.5 Resultaten van het cultuurbeleid

Aan de scholen die langer dan één schooljaar middelen hebben ontvangen in het kader van de regeling Versterking Cultuureducatie, is gevraagd naar de effecten. Zijn de scholen van mening dat zij de doelen hebben behaald die zij zichzelf gesteld hebben?

Over deze vraag hebben we alleen gegevens van de eindmeting.

Figuur 4.4 Resultaten sinds verstrekking subsidie Versterking Cultuureducatie, percentages van de scholen, eindmeting (2007)

Van de ICC-scholen vindt ruim de helft (54 procent) dat de gestelde doelen grotendeels zijn behaald. Van de overige scholen is dat ruim een derde (36 procent). Aangezien deze vraag bij de beginmeting niet kon worden gesteld, kunnen we niet met zekerheid zeggen dat dit (mede) het gevolg is van de cursus. Wel past het in het algemene beeld dat de ICC-scholen op een aantal terreinen een sterkere ontwikkeling hebben doorgemaakt dan de overige scholen.

Bijlage: Vragenlijst Regeling Versterking Cultuureducatie

Meting 2007

Algemeen

1. Wat is uw functie?

- Directeur
- Adjunct-directeur
- Kunst-cultuurcoördinator
- Anders: _____

2. Is uw school een (traditionele) vernieuwingschool? Zo ja, van welk type?

- Dalton
- Freinet
- Jenaplan
- Montessori
- Vrije school
- Ontwikkelings- of ervaringsgericht leren (OGO of EGO)
- 'Nieuwe leren' (opheffen scheiding tussen vakken en leergebieden, meer verantwoordelijkheid bij de leerling)
- Techniekschool
- Anders: _____

3. Is er op uw school sprake van (experimenten met) onderwijsvernieuwing?

- Ja
- Nee → ga naar vraag 6

4. Welke initiatieven op het gebied van onderwijsvernieuwing vinden plaats op uw school (meerdere antwoorden mogelijk)?

- Adaptief leren
- Leren met ICT
- Zelfstandig werken/leren
- Werken in niveaugroepen
- Projectmatig werken
- Werken met nieuwe lesmethoden
- Teamonderwijs op maat (TOM)
- Cultuur op school
- Anders: _____

5. Is de uitvoering van de onderwijsvernieuwing vooral domeingericht (taal, rekenen, etc.) of in samenhang/geïntegreerd?

- Vooral domeingericht
- Geïntegreerd
- Beide (afhankelijk van onderwijsvernieuwing)

Onderwijsaanbod Kunstzinnige oriëntatie op school

Onderstaande vragen hebben betrekking op het leergebied Kunstzinnige oriëntatie. Het leergebied Kunstzinnige oriëntatie omvat zowel de KUNSTVAKKEN (tekenen en handvaardigheid, muziek, spel en bevordering taalgebruik, beweging) als de ERFGOEDEDUCATIE.

6. Maakt uw school gebruik van leermethoden voor Kunstzinnige oriëntatie? Voor welke vakken/onderdelen (meerdere antwoorden mogelijk)?

- Tekenen en handvaardigheid
- Muziek
- Spel en bevordering taalgebruik
- Beweging
- Erfgoededucatie
- We maken geen gebruik van methoden voor kunstzinnige oriëntatie.

7. Werkt u met een doorlopende lijn voor Kunstzinnige oriëntatie van groep 1 tot en met 8?

- Nee, de activiteiten voor Kunstzinnige oriëntatie worden per groep vastgesteld, er is (nog) geen sprake van een doorgaande leerlijn.
- Ja, bij ONDERDELEN van Kunstzinnige oriëntatie wordt gewerkt met een programma voor de hele school, zodat een doorgaande leerlijn ontstaat.
- Ja, bij Kunstzinnige oriëntatie wordt gewerkt met een programma voor de hele school, zodat een doorgaande leerlijn ontstaat.

8. Worden de activiteiten voor Kunstzinnige oriëntatie vooral in de bovenbouw of in de onderbouw uitgevoerd?

- vooral in de onderbouw
- vooral in de bovenbouw
- zowel in de onderbouw, als in de bovenbouw
- Anders: _____

9. Wordt het leergebied Kunstzinnige oriëntatie vakoverstijgend gegeven?

- Nee, kunstzinnige oriëntatie staat als leergebied op zichzelf.
- Vakoverstijgend onderwijs vindt incidenteel plaats, bijvoorbeeld bij projecten.
- Kunstzinnige oriëntatie wordt deels vakoverstijgend gegeven.
- Kunstzinnige oriëntatie is op onze school geen apart leergebied, het wordt volledig vakoverstijgend gegeven.

10. Zijn er in het schooljaar 2005-2006 op uw school één of meer PROJECTEN uitgevoerd op het leergebied Kunstzinnige oriëntatie? N.B.: We bedoelen projecten voor de hele school, waarbij verschillende vakken en leergebieden worden gecombineerd.

- Ja
- Nee → ga naar vraag 15

11. Hoeveel projecten heeft u in het schooljaar 2005-2006 uitgevoerd?

- Wij hebben in het schooljaar 2005-2006 EEN project uitgevoerd.
- Wij hebben in het schooljaar 2005-2006 TWEE projecten uitgevoerd.
- Wij hebben in het schooljaar 2005-2006 MEER DAN TWEE projecten uitgevoerd.

12. Als u MEER DAN TWEE projecten in het schooljaar 2005-2006 heeft uitgevoerd, hoeveel van dergelijke projecten zijn dat dan geweest?

13. Was dit project of waren deze projecten uitsluitend voor het leergebied Kunstzinnige oriëntatie of werden er ook andere leergebieden bij betrokken?

- Projecten uitsluitend voor Kunstzinnige oriëntatie.
- Projecten ook voor andere leergebieden.

14. Welke groepen deden mee aan dit/deze project(en)?

- groep 1
- groep 2
- groep 3
- groep 4
- groep 5
- groep 6
- groep 7
- groep 8

Aantal uren Kunstzinnige oriëntatie

Nu volgende enkele vragen over het aantal uren dat wekelijks aan onderdelen van Kunstzinnige oriëntatie wordt besteed. De vragen worden gesteld voor een groep uit de onderbouw, uit de middenbouw en uit de bovenbouw (groep 2, 4 en 7).

15. Hoeveel klokuren per week werd er in het schooljaar 2005-2006 op uw school besteed aan TEKENEN EN HANDVAARDIGHEID?

- Groep 2 _____
- Groep 4 _____
- Groep 7 _____

16. Hoeveel klokuren per week werd er in het schooljaar 2005-2006 op uw school besteed aan MUZIEK?

Groep 2 _____
Groep 4 _____
Groep 7 _____

17. Hoeveel klokuren per week werd er in het schooljaar 2005-2006 op uw school besteed aan SPEL EN BEVORDERING TAALGEBRUIK (binnen Kunstzinnig oriëntatie)?

Groep 2 _____
Groep 4 _____
Groep 7 _____

18. Hoeveel klokuren per week werd er in het schooljaar 2005-2006 op uw school besteed aan BEWEGING (binnen Kunstzinnige oriëntatie)?

Groep 2 _____
Groep 4 _____
Groep 7 _____

19. Hoeveel klokuren per week werd er in het schooljaar 2005-2006 op uw school besteed aan ERFGOEDEEDUCATIE?

Groep 2 _____
Groep 4 _____
Groep 7 _____

Culturele activiteiten

Dit onderdeel gaat over de deelname in schoolverband aan culturele activiteiten.

20. Nemen uw leerlingen in schoolverband deel aan culturele en/of erfgoedactiviteiten?

- Nooit → ga naar vraag 23
- Regelmatig, maar niet ieder schooljaar
- Ieder schooljaar één activiteit
- Ieder schooljaar meerdere activiteiten

21. Wilt u hieronder PER ACTIVITEIT invullen hoe vaak de activiteit bij u OP SCHOOL in het schooljaar 2005-2006 heeft plaatsgevonden?

Beeldend kunstenaar/tentoonstelling op school _____
Concert/musici op school _____
toneel/poppentheater op school _____
Dans/dansers op school _____
Film/video/fotografie op school _____
Schrijver/dichter op school _____
Mengvorm kunst op school (opera, muziektheater) _____
Cultureel erfgoed (leskist/tentoonstelling) op school _____
Mengvorm kunst/cultureel erfgoed op school _____

22. Wilt u hieronder PER ACTIVITEIT invullen hoe vaak deze activiteit BUITEN-SCHOOLS maar in schoolverband in het schooljaar 2005-2006 heeft plaatsgevonden?

Museumbezoek/artotheek/galerie _____
Concert in concertzaal/theater _____
Toneelvoorstelling in theater/schouwburg _____
Dansvoorstelling in theater/schouwburg _____
Film in bioscoop/filmhuis _____
Schrijver/dichter in de bibliotheek _____
Mengvorm kunst in theater _____
Bezoek aan historisch museum _____
Bezoek aan monument/archeologische vindplaats/stadswandeling _____
Bezoek aan ander cultureel erfgoed _____
Mengvorm kunst/cultureel erfgoed _____

23. Hoe gaat uw school gewoonlijk te werk bij de selectie van het aanbod van culturele en erfgoedactiviteiten (meerdere antwoorden mogelijk)?

- Wij kopen ad hoc losse activiteiten in.
- Wij kopen kant-en-klaar kunst- of cultuurmenu/cultuurtraject in.
- Wij passen het kunst-/cultuurmenu/cultuurtraject aan onze wensen aan.
- Wij maken zelf een meerjarig programma voor culturele activiteiten.
- Anders: _____

24. Hoe stelt u zich op de hoogte van het culturele aanbod voor uw school (meerdere antwoorden mogelijk)?

- Wij ontvangen folders van individuele culturele instellingen en nemen rechtstreeks contact met hen op.
- Wij maken onze keuze uit de brochures/websites van de steunfunctie-instellingen.
- Wij nemen contact op met de steunfunctie-instelling die ons op de hoogte stelt van het aanbod in de stad/regio en de steunfunctie-instelling maakt voor ons een keuze.
- Anders: _____

25. U heeft een aantal vragen beantwoord over culturele/erfgoedactiviteiten in het schooljaar 2005-2006. Wanneer stelde uw school de keuze voor deze activiteiten vast?

- Ad hoc gedurende dat schooljaar (2005-2006)
- Voorafgaand aan dat schooljaar
- Voorafgaand aan dat schooljaar, en dan voor meerdere schooljaren
- Anders: _____

26. Welke vorm hadden de culturele en erfgoededucatie-activiteiten in het schooljaar 2005-2006: actief, receptief of reflectief? Wilt u aangeven hoeveel procent van de tijd hieraan besteed werd?

Actieve kunst- en cultuurproductie: leerlingen zijn _____ %
zelf creatief bezig.

Receptief: leerlingen kijken en luisteren naar _____ %
professionele kunst-/cultuur en/of
erfgoedproducten.

Reflectief: leerlingen praten over en denken na _____ %
over professionele kunst-/cultuur en/of
erfgoedproducten.

27. Bent u tevreden over de verhouding tussen actieve, receptieve en reflectieve activiteiten?

- Ja, de verhouding is goed → ga naar vraag 29
- Nee, de verhouding zou anders moeten zijn

28. Hoe zou de verhouding volgens u moeten zijn?

Actieve kunst- en cultuurproductie: leerlingen zijn _____ %
zelf creatief bezig.

Receptief: leerlingen kijken en luisteren naar _____ %
professionele kunst-/cultuur en/of
erfgoedproducten.

Reflectief: leerlingen praten over en denken na _____ %
over professionele kunst-/cultuur en/of
erfgoedproducten.

Faciliteiten en budget voor cultuureducatie

29. Heeft iemand op uw school de taak van cultuurcoördinator?

- Ja
- Nee

30. Wat zijn de taken van de cultuurcoördinator?

- Inhuur van culturele activiteiten voor de school
- Afstemming van culturele activiteiten op vraag van leerkrachten
- Inbedding en continuering van culturele activiteiten

- Ontwikkeling van schoolbeleid op het gebied van cultuureducatie
- Fondsenwerving
- Anders: _____

31. Zijn er op uw school vakleerkrachten (aangesteld bij de school of freelance) voor het leergebied Kunstzinnige oriëntatie?

- Ja
- Nee

32. Waarin wordt les gegeven door deze vakleerkrachten?

- Muziek
- Beeldende vorming
- Drama
- Dans
- Audiovisueel
- Erfgoededucatie
- Anders: _____

33. Wat is de totale weektaak (in uren per week) van deze vakleerkracht(en) (aangesteld bij de school of freelance)

34. We willen graag weten hoeveel geld er op uw school in het schooljaar 2005-2006 beschikbaar was voor Kunstzinnige oriëntatie/erfgoededucatie?

- Er was geen specifiek budget
- Een totaalbedrag voor de hele school
- Een bedrag per leerling

35. Wat was het TOTAALBEDRAG voor het schooljaar 2005-2006? Reken de subsidie van € 0,90 per leerling in het kader van de regeling NIET mee.

€ _____

36. Wat was het BEDRAG PER LEERLING voor het schooljaar 2005-2006? Reken de subsidie van € 10,90 per leerling die u ontvangt in het kader van de regeling NIET mee.

€ _____

37. Waaraan heeft u het bedrag van € 10,90 per leerling dat u ontvangt in het kader van de regeling Versterking Cultuureducatie het afgelopen schooljaar besteed? (NB. alleen van toepassing voor scholen die subsidie hebben ontvangen in het schooljaar 2005-2006)

- deskundigheidsbevordering leerkrachten
- inhuur externe leerkrachten
- deelname aan culturele- en/of erfgoededucatie-activiteiten
- inkoop materiaal

38. Uit welke geldstromen is het budget voor cultuureducatie samengesteld? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Schoolbudget
- Londovergoeding
- Ouderbijdrage
- Gemeentelijke subsidie
- Provinciale subsidie
- Extra inkomsten, zoals sponsoring, fancy fair, inzameling oud papier, fondsen, e.d.
- Anders: _____

39. Over welke faciliteiten voor culturele activiteiten beschikt uw school momenteel?

- Grote zaal/ruimte
- Podium
- Budget en tijd voor deskundigheidsbevordering
- Audiovisuele middelen
- Anders: _____

Visie op cultuureducatie

Het volgende onderdeel gaat over uw visie en uw beleid op cultuureducatie

In 'Hart(d) voor cultuur!', het rapport van de taakgroep Cultuureducatie in primair onderwijs, worden scenario's voor cultuureducatie beschreven.

Scenario 1: De school bekijkt per jaar wat gekozen wordt uit het aanbod van culturele instellingen. De school is afnemer van het aanbod van culturele instellingen.

Scenario 2: De school vraagt culturele instellingen een aanbod te ontwikkelen op basis van de eigen schoolvisie. De school is niet alleen afnemer van de culturele instelling, maar ook partner.

Scenario 3: Cultuureducatie wordt ontwikkeld door een samenwerkingsverband van school, culturele en maatschappelijke instellingen vanuit een integrale visie op de ontwikkeling van de leerlingen.

40. Welk scenario geeft de huidige situatie op uw school weer?

- Scenario 1
- Scenario 2
- Scenario 3
- Geen van de scenario's; cultuur- en erfgoededucatie komt aan bod in het reguliere onderwijsprogramma, maar we maken niet structureel gebruik van het aanbod van culturele instellingen.
- Anders: _____

41. Welk scenario geeft de ideale, toekomstige situatie op uw school weer?

- Scenario 1
- Scenario 2
- Scenario 3

- Geen van de scenario's; cultuur- en erfgoededucatie komt aan bod in het reguliere onderwijsprogramma, maar we maken niet structureel gebruik van het aanbod van culturele instellingen.
- Anders: _____

42. Heeft uw school een langetermijnvisie op hoe de school zich op het gebied van cultuureducatie wil ontwikkelen?

- Nee, we hebben dergelijk beleid niet.
- Ja, maar dit beleid is niet schriftelijk vastgelegd.
- Ja, dit is schriftelijk vastgelegd in het schoolplan.
- Ja, dit is schriftelijk vastgelegd in de schoolgids.
- Ja, dit is schriftelijk vastgelegd in een apart cultuurbeleidsplan.
- Anders: _____

43. Zijn er voor de volgende onderdelen (vakken) beschrijvingen te vinden in het schoolplan van uw school?

	ja	nee
Tekenen en handvaardigheid	☐	☐
Muziek	☐	☐
Spel en bevordering taalgebruik	☐	☐
Beweging	☐	☐
Erfgoededucatie	☐	☐

44. Wat evalueert uw school en hoe vaak?

	Niet	Ad hoc	Regelmatig
Beleid en doelstellingen cultuureducatie	☐	☐	☐
De inhoud van de culturele activiteiten	☐	☐	☐
De organisatie van culturele activiteiten	☐	☐	☐
Samenwerking en overleg over cultuureducatie met partijen/partners	☐	☐	☐

Samenwerking

45. Met wie overlegde uw school in het schooljaar 2005-2006 over culturele activiteiten?

	Nooit	Ad hoc	Structureel
Andere scholen voor primair onderwijs	☐	☐	☐
Gemeentelijke instelling voor kunsteducatie	☐	☐	☐
Provinciale instelling voor kunsteducatie	☐	☐	☐
Ondersteunende instelling voor erfgoededucatie	☐	☐	☐
Lokale culturele instellingen (zoals een museum, bioscoop, bibliotheek, theater, archief, e.d.)	☐	☐	☐
Sociaal-cultureel werk	☐	☐	☐
Gemeente	☐	☐	☐
Pabo	☐	☐	☐
Scholen voor voortgezet onderwijs	☐	☐	☐
Schoolbegeleidingsdiensten	☐	☐	☐
Landelijke pedagogische centra (APS, KPC, CPS)	☐	☐	☐
Schoolbesturen	☐	☐	☐

46. Neemt uw school deel aan een scholennetwerk of -overleg over cultuureducatie?

- Ja
 Nee

Commentaar: _____

47. Van welke soort samenwerking en/of ondersteuning maakt uw school NU gebruik (meerdere

antwoorden mogelijk)?

- Netwerk met als doel informatie-uitwisseling
 Netwerk met als doel het ontwikkelen van een visie op cultuur in de school
 Netwerk met als doel het afstemmen van vraag en aanbod
 Cursussen voor individuele leerkrachten
 Cursussen voor cultuurcoördinatoren
 Hulp bij keuzes voor culturele activiteiten
 Begeleiding bij het ontwikkelen van een visie op cultuur in de school
 Begeleiding bij de implementatie van de visie op cultuur in de school
 Internetsites (www.cultuurplein.nl e.d.)
 Anders: _____

48. Van welke soort samenwerking en/of ondersteuning zou uw school gebruik willen maken in

het kader van cultuureducatie (meerdere antwoorden mogelijk)?

- Netwerk met als doel informatie-uitwisseling
- Netwerk met als doel het ontwikkelen van een visie op cultuur in de school
- Netwerk met als doel het afstemmen van vraag en aanbod
- Cursussen voor individuele leerkrachten
- Cursussen voor cultuurcoördinatoren
- Hulp bij keuzes voor culturele activiteiten
- Begeleiding bij het ontwikkelen van een visie op cultuur in de school
- Begeleiding bij de implementatie van de visie op cultuur in de school
- Internetsites (www.cultuurplein.nl e.d.)
- Anders: _____

Evaluatie

49. Wordt (het beleid op) cultuureducatie bij u op school geëvalueerd?

- Ja
- Nee → ga naar vraag 52

50. Hoe vindt de evaluatie plaats?

- We evalueren tussentijds met het team
- We evalueren aan het einde van het schooljaar
- We enquêteren de ouders en/of kinderen van de school
- Anders: _____

51. Zijn er naar aanleiding van de evaluatie verbeterpunten vastgesteld?

- Ja
- Nee

52. Is er sinds de subsidie in het kader van de regeling Versterking Cultuureducatie al resultaat geboekt? (NB. Alleen van toepassing op scholen die subsidie ontvingen in het schooljaar 2005-2006)

- nee, het is te kort om resultaten te melden
- de resultaten vallen enigszins tegen; de gestelde doelen zijn nog niet bereikt
- de gestelde doelen zijn grotendeels bereikt
- de gestelde doelen zijn volledig bereikt

Colofon

Titel: Maakt de ICC-er verschil?

Auteurs: Anne Luc van der Vegt

Project: Secundaire analyses monitor cultuureducatie, Sardes projectnummer: SA1046)

Opdrachtgever: Cultuurnetwerk Nederland

Datum: juni 2009